

DEN NORSKE ADVOKATFORENING
Postboks 362 Sentrum
0102 OSLO

Deres ref:

Vår ref:
2026/30949-2

Dato:
26.02.2026

Svar på henvendelse om elektronisk kommunikasjon mellom innsatte og advokat i Ringerike fengsel

Vi viser til brev av 30.01.2026. Dere viser til at forsvarergruppen har fått henvendelser om at Ringerike fengsel fremdeles avslår forespørsler om å sende dokumenter til forsvarer – også i situasjoner der det haster.

Videre viser dere til at typiske hastesituasjoner omfatter oversendelser av samtykke til kontorforretning, advokatbytter, ankeerklæringer og annen dokumentasjon der det haster at forsvarer får dokumenter fra klient av hensyn til frister i sak eller rettsmøter.

Forsvarergruppen ber om en tilbakemelding fra fengselet, samt at rutineene med oversendelse per e-post eller Altinn praktiseres likt i hele fengselet.

Ringerike fengsel viser til rundskriv KDI 1/2024 om digital utsendelse av brev. Det fremgår av rundskrivet «*En e-post går ikke direkte fra avsender til mottaker, men via flere mellomstasjoner. Av denne grunn kan det være mulig for utenforstående å lese innholdet. Bruk av ukryptert e-post er derfor ikke anbefalt for oversendelse av personopplysninger*».

Videre viser vi til Datatilsynets nettsider hvor det fremkommer blant annet følgende: «*E-post er i utgangspunktet ukryptert, som betyr at det kan være mulig for andre å lese innholdet. Ukryptert e-post går ikke direkte fra sender til mottaker, men via mange forskjellige knutepunkt før den kommer frem. Kommunikasjonen kan overvåkes eller analyseres. Det er mulig å beskytte informasjonen som sendes i e-post ved å kryptere innholdet.*» (kilde: <https://www.datatilsynet.no/regelverk-og-verktoy/sporsmal-svar/informasjossikkerhet-hos-virksomheter/hva-boer-jeg-ikke-sende-pa-e-post/>)

Om kryptering viser vi til Datatilsynets nettsider: <https://www.datatilsynet.no/rettigheter-og-plikter/virksomhetenes-plikter/informasjossikkerhet-internkontroll/kryptering/>

Ringerike fengsel kan ikke foreta en vurdering av om hvorvidt den enkelte virksomheten/advokatfirmaet har kryptert og sikker e-post, og vi forholder oss derfor til det som er fastsatt i Rundskriv KDI 1/2024, hvor det også fremgår følgende:

«Kriminalomsorgen kan sende sikker epost internt (fra @kriminalomsorg.no til @kriminalomsorg.no) og mellom kriminalomsorgen og politiet. Det er en systemisk kryptering mellom @kriminalomsorg.no og @politiet.no. Tilsvarende løsning finnes ikke for andre mottakere av e-post.». Dette er årsaken til at vi har sendt dokumenter som nevnt til domstolen eller politiet. 2

Ringerike fengsel har derfor tidligere ikke sendt for eksempel samtykke til kontorforretning, advokatbytteskjema, ankeerklæring eller annen dokumentasjon per e-post.

Ringerike fengsel sender imidlertid nå samtykke til kontorforretning, ankeerklæringer eller fullmakter per e-post eller i Altinn. Vi har ikke notert når denne praksisen ble endret, men bemerker at dette har blitt gjort over lenger tid. Der vi har sendt e-post har vi lagt til grunn at advokaten har samtykket til at det sendes personopplysninger per e-post.

Advokatbytteskjema har siden 11.10.2024 blitt sendt i Altinn der det haster å sende skjemaet. Dersom innsatte for eksempel ønsker å bytte advokat i forbindelse med gjenopptakelse av en sak mener vi at det som utgangspunkt ikke haster å sende skjemaet, og innsatte må da sende det per post. I så å si alle andre tilfeller vil det haste og sende skjemaet, og vi sender det da i Altinn. Se vedlagt skjema og rutinebeskrivelse.

Det er ikke redegjort nærmere for hva eller hvem den konkrete saken om forsvarerbytte gjaldt, og vi kan derfor ikke uttale oss om hvorfor innsatte skal ha fått avslag på forespørsel om å sende dokumenter til forsvarer. Vi bemerker likevel at praksis i fengselet er nå det som er beskrevet over, og dette skal bli sendt i Altinn dersom det haster.

I deres brev viser dere til oversendelse av «annen dokumentasjon». Når det gjelder oversendelse av øvrig kommunikasjon eller dokumenter ut over samtykke til kontorforretning, advokatbytter, ankeerklæringer og oversendelse av fullmakter, vil vi bemerke at dette må innsatte som hovedregel sende per post. Vi viser til at postsending fra innsatte til advokat eller fra advokat ikke skal gjennomleses, jf. straffegjennomføringsloven § 30 sjette ledd. Vi ser det som problematisk dersom fengselet skal sende post for innsatte og advokat uten at dette vil bryte med disse reglene.

Med hilsen

Eirik Bergstedt
fengselsleder

Trine Gasmann Rønningen
seniorrådgiver

Dette brevet er godkjent elektronisk i kriminalomsorgen og har derfor ingen signatur.

Kopi: KDI, region sør

Vedlegg: Skjema for advokatbytte, e-post av 03.10.2024

Fra: "Rønningen Trine Marie Gasmann (Ringerike fengsel)"/span>
Sendt: torsdag 3. oktober 2024 12:19:56
Til: ""Petter.Sogstad.Grannes@advokat-staff.no""
<Petter.Sogstad.Grannes@advokat-staff.no>
Kopi: "Postmottak for KDI" <Postmottak-8005@kriminalomsorg.no>;
""ist@advokatforeningen.no"" <ist@advokatforeningen.no>; "Bergstedt Eirik (Ringerike fengsel)"
<Eirik.Bergstedt@kriminalomsorg.no>; "Rossehaug Marit (Ringerike fengsel)"
<Marit.Rossehaug@kriminalomsorg.no>
Emne: SV: Spørsmål vedrørende elektronisk kommunikasjon mellom innsatte og advokat

Hei,

Ringerike fengsel har tatt i bruk ordningen for digital utsendelse av brev (KS SvarUT) slik at brev kan sendes digitalt i Altinn, jf. Rundskriv KDI 1/2024 (Digital utsendelse av brev).

Som det fremgår av brev fra KDI vedrørende utrulling av SvarUt til alle enheter av 02.01.2024 (Dok 202200779-5) skulle enhetene bestille tilgang til 2-4 saksbehandlere.

Det er per dags dato 5 ansatte ved Ringerike fengsel som har tilgang til løsningen. Ansatte fikk opplæring og tilgang til systemet 7. mars og kunne bruke dette fra det tidspunktet.

Når det gjelder advokatbytte har Ringerike fengsel en rutinebeskrivelse hvor det fremgår at anmodning om advokatbytte skal sendes til advokaten i ordinær post eller per faks. Ettersom vi ikke bruker faks lenger, har vi hatt samme rutine med e-post. Det fremgår at «Bruk av faks ikke er en rettighet for de innsatte», «Bruk av faks er en service, som benyttes unntaksvis i saker som anses viktige og som anses å haste meget.» og «all annen korrespondanse må innsatte selv sørge for går per ordinær post».

Utgangspunktet er altså at innsatte må sende korrespondanse, herunder også anmodning om advokatbytte, per post. I mange tilfeller har vi likevel oversendt anmodning om advokatbytte per e-post da dette ofte haster. Vi har sendt dette til domstolen, da vi i tråd med rundskriv KDI 1/2024 ikke sender e-post med sensitive personopplysninger til advokater.

Ettersom det er få ansatte som har hatt tilgang til KS Svar UT, dette har vært en oppstartsfase, og fordi vi har ansett at systemet primært skal benyttes til *post som fengselet sender*, har vi ikke sendt anmodning om advokatbytte i Altinn, men fortsatt å sende dette på e-post til domstolen.

Dere henviser til at nær samtlige andre anstalter i landet praktiserer dette slik at byttelappen sendes elektronisk til ønsket forsvarer som så ber seg oppnevnt hos tingretten. Det fremgår ikke om dere her mener at det sendes per e-post eller i Altinn? Vi bemerker at vi har tidligere opplevd at det er mange andre anstalter som sender sensitive personopplysninger per e-post til advokater, noe vi fremdeles mener at det ikke er adgang til jf Rundskriv KDI 1/2024. Det er derfor uklart for oss om andre anstalter bruker KS SvarUT til å sende anmodning om advokatbytte i Altinn.

Uansett ser vi at det er hensiktsmessig at vi kan sende anmodning om advokatbytte i Altinn. Vi vil derfor endre vår rutinebeskrivelse slik at dette kan sendes i Altinn i saker som anses viktige og haster meget. All annen korrespondanse må innsatte selv sørge for å sende per ordinær post.

Med hilsen

Trine Gasmann Rønningen

Seniorrådgiver | Juridisk seksjon | Ringerike fengsel

E: trine.marie.gasmann.ronningen@kriminalomsorg.no | T: 33207419

Denne meldingen er bare ment for mottakeren, og kan være unntatt offentlighet og taushetsbelagt jfr offl § 13 jf § 7 h og fvl § 13 nr 1. E-posten er sendt til de som har tjenstlige behov og innholdet skal derfor ikke meddeles videre. Hvis du mottar denne ved en feil, vær så vennlig å varsle avsender og slett meldingen. This e-mail is confidential and may also be privileged. If you are not the intended recipient, please delete it and notify the sender immediately.

Fra: Larsen Inger (Ringerike fengsel) <Inger.Larsen@kriminalomsorg.no> **På vegne av** Postmottak for Ringerike fengsel

Sendt: torsdag 3. oktober 2024 12.26

Til: Rønningen Trine Marie Gasmann (Ringerike fengsel) <Trine.Marie.Gasmann.Ronningen@kriminalomsorg.no>

Emne: VS: Spørsmål vedrørende elektronisk kommunikasjon mellom innsatte og advokat

Fra: Petter Sogstad Grannes <Petter.Sogstad.Grannes@advokat-staff.no>

Sendt: torsdag 3. oktober 2024 08.40

Til: Postmottak for Ringerike fengsel <postmottak-8310@kriminalomsorg.no>

Kopi: Postmottak for KDI <Postmottak-8005@kriminalomsorg.no>; Ida Solberg Thommessen <ist@advokatforeningen.no>

Emne: Spørsmål vedrørende elektronisk kommunikasjon mellom innsatte og advokat

Hei,

Undertegnede deltok 16. februar d.å. på vegne av forsvarergruppen på et produktivt møte med KDI. Et av temaene der var elektronisk kommunikasjon mellom innsatte og advokat. Det ble opplyst at oversendelse via altinn skulle være på plass iløpet av våren 2024. At problemet var særskilt stort ved Ringerike fengsel var det enighet om, og fra referatet hitsettes:

- KDI tar kritikken rettet spesifikt mot Ringerike fengsel til etterretning, og vil følge opp dette med fengslet. KDI forsikrer om at digital kommunikasjon med forsvarer også vil være mulig i Ringerike fengsel i løpet av våren 2024.

Jeg har i dag fått opplyst fra en kollega at en klient på Ringerike så sent som denne uke har opplyst at vedkommende ønsket å bytte advokat og i tråd med gjeldende instruks på Ringerike hadde klienten da blitt instruert av de ansatte på anstalten til å bruke egne penger på å kjøpe frimerke og sende byttelapp via tradisjonell postgang til oppnevnt forsvarer som så må sende det videre til ønsket forsvarer, som så sender det videre til domstolen.

I nær samtlige andre anstalter i landet praktiseres dette slik at byttelappen sendes elektronisk til ønsket forsvarer som så ber seg oppnevnt hos tingretten. Ringerikes lokale variant er lite annet enn et hinder for det frie forsvarervalg, jf. strprl § 94 første ledd.

Tillater meg på denne bakgrunn å spørre om det er slik at den elektroniske meldingsløsningen ikke er på plass, eller om det er slik at Ringerike velger å ikke benytte seg av den.

KDI settes på kopi for ordens skyld.

Med vennlig hilsen/kind regards
ADVOKATFIRMAET STAFF AS

Petter Sogstad Grannes

Advokat MNA / Partner

(+47) 900 26 643

petter@advokat-staff.no

STAFF.
ADVOKATFIRMAET

Akersgaten 32

0180 Oslo

Tel: +47 22 98 26 00

Fax: +47 22 98 26 01

www.advokat-staff.no

post@advokat-staff.no

<http://www.facebook.com/advokatfirmaetstaff>

ANMODNING OM ADVOKATBYTTE

Sendes til:	<i>I ordinær post eller Digitalt i Altinn, se rutinebeskrivelse</i>
Adresse: <i>eller</i>	
Telefaksnummer:	
Innsatt informasjon:	
Navn:	
Fødselsdato:	
Tingrett som har besluttet varetektsfengsling:	
Underlagt varetektsrestriksjoner:	
Politidistrikt som har pågrepet:	
Bytte fra – til:	
Nåværende advokat:	
Advokatfirma:	
Kontaktinformasjon:	
Ønsket ny advokat:	
Advokatfirma:	
Kontaktinformasjon:	
Signatur innsatt:	

RUTINEBESKRIVELSE FOR ANMODNING OM ADVOKATBYTTE

Det fremgår av straffeprosessloven § 94 første ledd; «*Siktede har rett til å la seg bistå av en forsvarer etter eget valg på ethvert trinn av saken.*»

Det fremgår av straffeprosessloven § 186 første og andre ledd; «*Den som er pågrepet eller fengslet, har rett til ukontrollert skriftlig og muntlig samkvem med sin offentlige forsvarer.*

For øvrig kan retten, i den utstrekning hensynet til etterforskningen i saken tilsier det, ved kjennelse bestemme at den fengslede ikke skal kunne motta besøk eller sende eller motta brev eller annen sending, eller at besøk eller brevveksling bare kan finne sted under kontroll av politiet.»

Vedrørende bruk av digital forsendelse i Altinn:

- Bruk av digital forsendelse i Altinn er ikke en rettighet for de innsatte.
- Bruk av digital forsendelse i Altinn er en service, som benyttes **unntaksvis** i saker som anses viktige og som anses å haste meget.
- All annen korrespondanse må innsatte selv sørge for går per ordinær post.

Varetektsinnsatte uten restriksjoner:

- Innsatte som ikke er underlagt varetektsrestriksjoner kan selv kontakte ny forsvarer, herunder per ordinær post eller telefon.
- Innsatte må som hovedregel selv sende skjemaet rett til ønsket ny forsvarer og/ eller tingretten ved ordinær post.
 - I saker som haster kan fengselet bistå med å sende skjemaet i Altinn. Skjemaet sendes i så fall til den **ønskede nye advokat**, med kopi til domstolen per e-post.

Varetektsinnsatte med brev og besøksforbud eller kontroll:

- Innsatte som er underlagt restriksjoner fra retten i form av brev og besøksrestriksjoner, jf. straffeprosessloven § 186, kan **utelukkende kommunisere med oppnevnt forsvarer**, og ikke annen advokat som ikke er oppnevnt.
- Innsatte som er underlagt brev- og besøksrestriksjoner kan ikke kontakte andre advokater som ikke er offentlig oppnevnt.
 - Dette innebærer at fengselet heller ikke kan kontakte annen advokat på vegne av den innsatte.
- Ved prekære situasjoner hvor det er grunnlag for å sende anmodningen digitalt, skal skjemaet sendes til den **oppnevnt advokat i Altinn**, med kopi tingretten.
- Dersom innsatte ønsker advokatbytte og ikke ønsker å kontakte oppnevnt forsvarer, kan ønsket om advokatbytte formidles til påtaleansvarlig

Vedrørende kopi tingrett:

- For ordensskyld skal kopi av anmodning om advokatbytte sendes ansvarlig tingrett.
- Hvilken tingrett som er ansvarlig for å ha fengslet den varetektsinnsatte fremgår av bildet 'varetekt' i KOMPIS.